

2021. AUGUSZTUS



Temesi Éva

Vallomás 2.

A két szemed számomra a jóság,
a két karod: szépséges szerelem,
szád, a csókod legszentebb valóság.

A te szíved számomra a hűség,
a két kezed: lágy, meleg nyugalom,
a szerelmed boldog egyszerűség.

Nekem te vagy minden, minden, minden.
Úgy imádlak, mint papok az Istent,
s boldogságom vagy ebben a hitben.

Ígérhetnek csókodért cserébe
fél világot, fényt és hírt és pompát,
megmaradok érted lánggal égve.

Tudnod kell, hogy szeretlek, szeretlek,
foglyod vagyok, boldog rabja lettem
a te drága, meleg, kék szemednek.

A bőgőmasina

Messziről hallottam a sírást. Hangos volt, mérges, kicsit erőltetett. Hangosabb, mint a forgalom zaja a villamossal együtt. Tudtam, hogy be fognak jönni! Síró gyerekekkel mindig bejönnek. Így is történt. Előbb a babakocsi gurult be, utána jött az anyuka, végül a kisfiú. Három ember, három külön világ. Nyolc év körüli lehetett a gyerkőc, kitartóan, elkeseredetten sírt. Anyuka a babaruhákhoz lépett és feszült nyugalommal nézegette őket. Lassú mozdulattal, egyenként leakasztott pár darabot, elmélyülten nézte az árcédulákat. Igyekezett egy időre magára maradni, csak a ruhácskákra figyelni. A kistesó mit sem törődött a többiekkel, nézelődött mosolygott. Máskor beszélgetést szoktam kezdeni, de a feszültség miatt jobbnak láttam csendben maradni. Pedig jó lett volna szólni a kisfiúhoz valami kedveset, ami kizökkenti a bánatából. Kérdezni valamit, amire szívesen válaszol. Többnyire sikerül elterelni a figyelmüket, lekötni őket, amíg anya vásárol. Mégsem szóltam, mert éreztem, hogy nem egy csoki, vagy a játszótér a tét. Több kitartás és fájdalom volt a könnyek mögött.

Váratlanul sarkon fordult, az anyukája elé állt, csípőre tette a kezét és nyomatékként dobbantott egyet.

– Apához akarok menni!

Összeráncolt homlokkal várta a választ. Anya kimérten ejtette ki a szavakat.

– Nem lehet!

– De én akkor is apához akarok menni!

Tudod jól, hogy nem lehet!

– Miért nem?

– Mert most dolgozik, utána pedig megy a barátnőjéhez!

„Puff a kirakat!” Ahogy nagypapám mondta gyakran, ha valami meglepte, és nagyot szólt. Biztosan éreztem, hogy a gyerek pontosan tudta milyen választ fog kapni. Mégis kérdezett, hallani akarta. Talán bízott abban, hogy ez csak egy rossz álom, és más választ kap? Nem hiszem. Inkább a felnőttek által okozott csalódást akarta a számonkéréssel megtorolni.

A maga módján tiltakozott valami ellen, amit nem is igazán tud felfogni. Benne volt minden fájdalma, a jövőtől való félelme. Elárulták azok, akikben bízott.

Ki tehet erről? Talán ő a hibás?

Hirtelen megfordult, a kistestvére elé állt, rámutatott, rákiabált.

– Ez is miattad van!

– Nem!

Válaszolt az anyuka. Hangja látszólag minden érzelmet nélkülözött.

– Az én döntésem volt!

És még csak ki sem nézett a rugdalózók közül. Mintha nem az ő élete, a gyerekei jövője lenne a tét. De a hihetetlen nyugalom álcája mögött megláttam a magára hagyott nőt, aki úgy érzi kötelessége elhitetni a gyerekeivel és a világgal, hogy minden rendben. Erősnek lenni, kitartani, tudatni, hogy kézben tart minden szálát.

„Én döntöttem!” Ez a mondat erőt ad, tartást, azt hogy nem ő a szenvedő fél. Minden rendben, így lesz a legjobb.

Azon gondolkodtam, hogy talán a kisfiú látja jól a helyzetet. Lehet, hogy a második gyerek nem közös döntés volt? Vagy ez apa kifogása? Sosem fogom megtudni.

15 év telt el azóta. Tanúja voltam számtalan család kezdetének és széthullásának. De ez a kis bőgőmasina, aki azóta felnőtt, ma is gyakran eszembe jut.



Fotó: Kreischer Nelly

Birkás Erzsébet

Fohász

Viruló mezei virágok!
Hozzátok vissza nekem
a gondtalan ifjúságot.
Felhőtlen gyermekkort,
a pipacs lángolását,
vergődő szívemnek,
jogos szabadságát.

Fogjunk össze hát

E versem írni,
így kezdem én,
zöldülj ki erdő,
ébredj remény!

Gyűrött az arcom,
vérzik a szám,
féltelek, óvlak,
édes hazám.

Nemzetem sorsa,
jaj de nehéz,
nem minden embernek
jut ma kenyér.

Kevés a munka,
sok a beteg,
fogjunk össze hát,
így az élet tovább,
már nem mehet.

Augusztusi fények

Süt a Nap. Meleg van. A levegő szúrja, marja a torkot. Az augusztusi fények erősek, kemények, túlságosan merevek, rugalmatlanul, kíméletlenül telepsznek mindenre. Boldogabbak, szabadabbak akarunk lenni, nem akarunk fejfájást, verejtékező homlokot, aztán az egészet lerendezzük azzal, hogy a körülményektől függ minden, sorsunk kizárólag a szerencséből vagy a szerencsétlenségből tevődik össze. A gondolatainkban el sem jutunk odáig, hogy esetleg érzelmi, szellemi, egészségi, fizikai adottságainkkal esetleg nem jól gazdálkodunk. Önmagunkat ismerjük-e eléggé, a külső tényezők mellett, legalább, ha nem jobban hatnak ránk a belső tényezők az érzelmek gazdagító kitérítő hatásai, a világfájdalmas bezárkózás, amitől csak megsápad az ember. Ez a szó, hogy a világfájdalmas bezárkózástól megsápad az ember zeng-bong bennem és egy arc-kép, mint egy délibáb jelenik meg előttem. A kép nemcsak villanás, amit rögtön el lehet felejteni. Az elképzelhető kép semmivel se kevesebb és több mint a végig gondolható eszme. A gondolatok, a leírt sorok, hacsak nem a világ természeti törvényeire vonatkoznak, sokat veszítenek erejükből. A képek lehetnek nagyon egyszerűek, szerintem változatlanul élnek tovább, talán azért mert befejezettek. A bennük felhalmozódott erő többé nem mehet kárba. Természetesen a kép, számomra a végtelenség képzetét rögzíti. Lebeg a kép, és úgy érzem bekapcsol, vagy összekapcsol a kifejezhetetlen világ átélésébe. Nagyon jól érzem magam a beszélgetés után. Látom magam előtt a képet, hallom a hangot és érzem lelkesedését az ügy iránt. Igen ez személyes ügye volt, nagyon akarta és tudta, mint egy jövőbe előre tekintő sorslátó hitte és fölismerte, hogy a Poly-Art csakis sikeres lehet. Nagyon régen volt mikor találkoztunk és beszélgettünk és most ebben a forró augusztusi fényben elém rajzolódik minden csak úgy és csodálattal hallgatom, mint



*A Poly-Art logó
Tállai Katalin alkotása*

akkor. Közben néhány másodpercre, vagy ezt időegységbe mérve kár lenne rögzíteni mert képtelenség egy újabb kép hullámszik elém, csodálkozó tágra nyílt szemek és hallom nahát még ilyen jól beszéltek magyarul, még nem felejtettétek el, ez hihetetlen, ámuldoznak az anyaországi magyarok, mikor erdélyiekkel vagy partiumiakkal beszélnek. Nagyot nyelek és pironkodom, közben az a forró tűz, az a bizonyosság, ami zúdult felém dr. Tállai Katalintól ébresztőt adott számomra. Nem csodaemberként, néztem rá, mint ahogyan egyesek az erdélyiekre vagy partiumiakra, hanem hittel teli emberként fogadtam el. Itt ülök a magány székén és a Poly-Art alapítója mutat rá ebben az augusztusi fényben a fényre. Feledem a kánikula nyomasztását és már nem keresem, mert nem kell, hiszen mutatja az utat az irányt dr. Tállai Katalin. Én a Zerindi Olosz Lajos Irodalmi Körről, és a Zerindi Képtárról meséltem, a kisalföldi község kulturális életéről, nagyszerű tanáraimról, akik nemcsak álmodoztak, hanem álmaikat meg is valósították. Ülök és úgy érzem a szellem nem ismeri a befejezettséget, csak a folytonosságot, ez a csapás amit vágott a Poly-Art alapítója, egyre járhatóbb szélesebb lett, vannak őrzők. Az augusztusi fényben láttam az őrzőket, hallom hangjukat, olvasom írásaikat, csodálom festményeiket, grafikáikat és kerámiáikat.

Dr. Tállai Katalin írt, rajzolt és kerámiáit is csodálhatjuk, a szervezés a csapat a közösség összefogása, lelkesítő szavai mind velünk vannak. Az őrzők őrzik örökségét.



Fotó: Poly-Art archívum

Gróf Mária

Fohász

Drága Istenem, édes jó Atyám!
Arra kérlek, gyógyítsd meg az én anyám.
Segíts orvosának megtalálni,
betegségének orvossága mi?
Vagy nem gyógyszer az, ami segíthet?
Hát küldd el szíveimből a meleget.
Te tudod, Atyám, élte tavaszán,
Büszke, dacos, makacs volt ez a lány.
S gondot okozott jó anyjának,
Most szemrehányást tesz önmagának.
Fáj, hogy egykor bánatot okoztam,
De érte már bőven meglakoltam.
Ifjan mindig felnőtt akartam lenni,
Most segíts soká gyermeknek maradni.

Régi fénykép

Kezemben megsárgult fénykép,
Rajt homályos arc,
szeme szép.
Milyen lehetett az élted?
Volt-e benne szép, no meg jó,
vagy csupán felednivaló?
A küzdelmeket hogy bírtad,
fájdalmaid te is kiírtad?
Mire írásod elkészült,
bánatod is megennyhült?
Tudtál-e nagyon szeretni,
Minden rosszat elfeledni?
Régi szép arc, emlék, fénykép,
milyenné tett az ezredvég?

Habos László

Merre mozdít a hit?

Tegnap végre megmozdult a világ,
s én lemaradtam,
mert kórházba vitték fáradt fiam,
s vadul szirénázó mentőautóban
simogattam verejtékes, kócos haját.

Merre mozdít a hit? —,
ha szögesdrótot szült e vad világ,
s én kint maradtam,
mert már nem tudom, mely szentség miatt
maradhatok hitetlenül az akolban.
Mozdulatlanságom stigma és szabadság.

Hegy állja utam

Hegy állja utam,
mennyből zuhant
szavakból nőtt óriási hegy.
Lábánál éhes kutyák
marakodnak,
ormain tékozlók
kutakodnak.
Keresnek égi mannát,
vacsorát,
de nem lelnek
ajtóra, hívogató angyalra,
csupán a szent
krónikából kisöpört
metamorf szavakra.

Születésem

Rám nehezül súlya a létezésnek,
s engesztelő fájdalma az érkezésnek
újra halk sóhajodba olvad.
Vérzik a hajnali ég s csendet szítál,
és reszketve rebeg imát
lelkedből kiszakított védtelen lelkem,
várva égi jelre,
a sötétiséggel viaskodó ősi fényre,
magányos, fájdalmas kiáltásra
a legszentebb köszöntésre -
kimerült édesanyám őszinte mosolyára.

Mosolyom tükör

Szinte már elfeledtem végtelen
Hatalmasságod nagy fényességed
Fegyencként görgetek kimért követ
S már nem rettent meg zord mennydörgésed
Kicsinységemre mért tekinteted
Felegyenesít s elhagyom kövem

Közeledek nem kérek irgalmat
Némaságom neked nyújtott manna
S mosolyom homályos csillagtükör
Együtt nézünk zárt látszatok mögé
Míg lelkedbe húz szeretet örvény
Ugye elhamvadnak mind a bűnök?!

Karácsony István

Újra együtt

Miért szakad el a föld az égtől,
ha jön a bordó alkonyat?
Miért csorog a kék jégcsapokról
az éltet adó áradat?
Miért érzem én a forróságban
a jégvirágok zuzmóját?
Miért a tarló füstködének
tömjénező mámorát?

Láttam a vén holdat is, mely
bandukolt a nap alatt,
és a csillagot is: fénye
pislákolva kacsintgat.
Mágnesnek a déli sarka szereti az északit,
de ha törik, vajh, ki fogja
összerakni roncsait?

A csermelynek szikrázata
egykor másfelé szaladt,
s te is, kedves, kit az idő
lánc-sodronya elragadt.
Most, hogy újra eggyé válunk,
s lélegzetünk összeér.
Most, hogy megint tüzes lényünk
ficáncolva egybeég.

Most, hogy tested koronája
kedves írral vesz körül,
szívünk szaporázva vágat,
megújul az életünk!

Ím, már érzem, sejtjeimbe
visszatér a forróság,
a szeleknek mátkaszárnyán
szállunk, mint a tűzmadár.

Cél: halál, de mennybe érve
sohasem érezzük ezt,
de az édenkertben állva
csak mi vagyunk: fenn és lenn.

Nem nézünk mi visszafelé,
csak „előre, kedvesem”!
Ím, lávafolyam-ereiként
egyesül a VÉGTELEN.

Az Úr fogja a kezéd....

Mai Pilátusok vékony ajakkal,
fehér arccal ítéleznek,
feléd hajítva a hazugság-szövétnekek
üszkös lándzsáját.
Ne sikolts a parttalan sötétség
mállékony bugyrába,
hisz az Úr fogja a kezéd!

Korunk atommáglyáiból ácsolt kereszt
görnyeszti vállad,
és préseli ki a cinikus vigyort mellkasodból,
az emberi méltóság utolsó szusszanását.....
A lánccsörtető vadorzót,
a lakk-zománcos fogcsikorgatót úgyis elhantolja
a történelem könyörtelen vas-szekere...
Az Úr fogja a kezéd!

Bukdácsolsz, de nem buksz el,
tántorogsz, de nem rogysz le,
kótyagos fejedet általveri
a hivalkodó üzleti világ
nyilainak Sebestyén-sora.
Talpon maradsz, mert nem vagy egyedül,
az Úr fogja a kezéd.

Találkozol az enyhet adó Cirenei Simonnal,
ki a kőcsiga-orsó csikorgásával enyhíti
nyűgös életed komor nyomorát.
Elleneid téged el nem érnek,
ágas kezüket lehúzza az ítélet ingoványába
az igazság láncos folyondára.
De Te tudsz nézni a Napba, kezéd az Úr fogja.

Ki segít előre lendülnöd izzadó léted
bágyadt monszunjába?
Ki simítja le felszántott homlokodról
az egyre hízó nehéz szagú cseppet?
Ki ad kevéske forrásvizet szikkadó nyelvedre?
Tudod Te jól....
Kezed fogja az Úr.

Nem temetkezik, kinek izzó lávaarcát
a húsvéti láng lobogása veszi körül,
s acél arcélének gomolygó árnyát feloldja
a feltámadás robbanó lobbanásának
gigászi csóvája....
Hát ébredj fel végre, korunk embere,
mert Krisztus fogja mind a két kezéd!....

Ne engedj még el...

Az ég acél
fel és alá nyargalászó szélben
fűszálak
sápadt kórók remegnek
nyoma sincs
aranyfejű napraforgós reggeleknek
zizzen
zakatol
rohan
nem is válaszol hogy jön e még
ölelkezőn édes illedelmesen
szeret vagy nem
akác levelét gyerek módra
félénken tépkedem
tócsa tapad
tegnap még tüzes volt a járda
út menti fűz összegabalyodott ága
szelíd szelek cirógatását várja
ősz
zümmögi méltóságteljesen
valami láthatatlan kórus

nyár - még - szép
ontsa ránk száz - ezer örömét
súgom
takarómat magam köré húzom
villanó fény
hasít ketté vaskos szigorú felleget
szeptemberi ég peremén
kacér sugár pásztáz
gondterhelt kerteket
valahol egy távoli sarkon
táskát cipelve bandukolnak
nyáridős szívű álmos gyerekek.

**GONDOLATOK VERSEKBEN,
A SZÁMOMRA FONTOS FOGALMAKRÓL**
(Idő, út, létezés, kapcsolatok, megismerés, homo ludens.)

**III.
ELMÉLKEDÉS A KAPCSOLATOKRÓL**

Mi a kapcsolat?

szerintem:

Élőlények közötti olyan kölcsönhatás, mely gondolatokat,
és-vagy érzelmeket ébreszt, generál.

A kapcsolatteremtés formái lehetnek
Szemkontaktus, mint egymásra nézés, egy mosoly,
Érintés, spontán vagy szándékos: simogatás,
kézfogás egy ölelés
Verbálisan pedig a köszönés, szóváltás, beszélgetés. .

A kérdés és a válasz út, a kapcsolatteremtéshez .
A kérdező, ön burkán nyit rést, ad lehetőséget a válaszadó
önmagából ad kis részt.
A kérdés a kérdezőt, a válasz a válaszadót minősíti.

MI A KAPCSOLAT?

...Ha összevillannak a tekintetek,
ha megfogsz egy tétován nyújtott kezét,
ha sugárod magad, s másik befogad,
az mind egyfajta születő kapcsolat,
és kölcsönösen mindkét félre hat.
Valamit mindkettőben megváltoztat.

Család, szerelem, viszony, barátok,
ellenségek, főnök-beosztott, eladó-vevő
s mennyi még!
Mind kapcsolatformák, a köztudatban élnek.
Szokott gondolatokat, érzelmeket idéznek.

Ám mikor idegenek hosszan, egymásra
néznek, a szemek mondanak, kérnek,
kiáltanak, beszélnek!
Ezek új, más gondolat-érzelem ébresztések.
Pille-kapcsolatok.
Pillantás múlásával véget érnek.

BESZÉLŐ SZEMEK (2010)

Villamoson, vonaton szemben ül veled,
s csak néz, csak néz át a semmi határán,
szólna hozzád, érzed, nem mer, hallgattok.
Mindent kifejeznek, beszélnek a szemek.

Hívnak, kérnek, esdnek, segítsetek!
S te átnézel felettük zavartan.
Nem mered vállalni a meghallgatást,
megfogni a könnyörgő, nyújtott kezét.

Máskor meg von téged a mélység.
Fényörvény, vagy jeges rémület.
Zuhannál bele, nem mered, nem lehet.
Hiába hívnak, mesélnek a szemek.

Tűnik a varázsos pilla-kapcsolat.
leszáll, más irányba visz jelölt végzetünk.
De volt egy pillanat, már megint,
és lesz még sok ilyen pillanat,
melyet elszalasztottunk, elvesztettünk.

Pille-pilla-kapcsolat. Nyomot hagyott.
Mert hívtak, mondtak, ígértek, kértek,
vártak, könyörögtek, sóvárogtak
az árulkodón beszélő szemek.
De mi nem kezdtük el a mondatot.

IDEGENEK

Villamoson Astoriától Kelenföldig
szemben ültek: egy nő s egy férfi.
Arcukon mély árkú volt a fájdalom.
Szemük az ablaküvegen át
éjsötétbe révedt, ott látták egymást.
A villamos monoton kattogott.
Tekintetük néha találkozott,
közöttük nyomasztó csend honolt.
A nő arcán könnycsepp gurult,
a férfi nézte rezzenéstelen.
Szemében pillanatra részvét rebrent.
Kézében villamosjegyet simogatott,
mint simogatna kézbe vett kezét.
A nő ujjait egymásnak feszítve
ritmustalan idegesen dobogott.
Végállomás. Leszálltak. Egymásra néztek
Összekapcsolódtak, beszéltek a szemek.
Kérdeztek, válaszoltak, megértettek.
Varázspillanat volt, tűnt könny, fájdalom,
s indultak tovább, ellenkező irányba,
súlyos gondolataikkal terhesen.
Nem néztek hátra az idegenek.

NÉZTÜK EGYMÁST

Néztük egymást félve, sóváran, lemondón.
Tudtam, megint veszíték valamit.
Elszáguldtunk egymás mellett.
Csak a kezem kéne nyújtani, elérnélek,
de nem lehet!
Buta korlátok kötnek. Játékom odalett.

LELKEK RABLÓ JÁTÉKA

(Homo ludens)

Néztél. Beengedtél. Hagytad. Akartad.
Tekervényeid zugában megültem.
Írtál, választ vártál, nélküle aludtál.
Álmodtad-e válaszomat kimerülten?

Én láttalak, tárt kapumon beléptél,
agysejtjeim rejtett odújába tértél.
Írtál, nekem ez sokat jelentett,
pendült egy húr, ami nálam a kezdet.
Hosszú levéllel válaszoltam,
ám vészcsengőm már vadultan csengetett.
Végül is nem küldtem el a levelet.
Pedig hogy szerettem volna kérdezni!
„A játszótársam, mondd, akarsz-e lenni?”

Mert nekem ez már új játék kezdete.
Ezernyi kérdés. A taktikázás bejön-e?
Járatlan járható útvariációk lesznek?
Meddig tart, mi lesz a kimenetele?
Céltalan. Mégis célt érni akaró!
Izgalmas játék és véresen való!

A várakozás permanens remegése,
a győzni akarás diadalmas íze,
egység öröme, szakítás vesztesége.
Először magad veszíted a másikban el,
majd őt is, mikor már egység nem ölel.
Aztán, mint héjanász az arany-avaron,
se vele, se nélküle. Fáj nagyon-nagyon.
Egymás gyötrése minden alkalom.
Régen felejtett, de én még nem unom.
Vagy én mennék már, de kötődik, tudom.
Fájdalmas, harcos indulat árnyékolja
játékomat. Bonyolult, kuszált lett a
kapcsolat. Nem szerelem ez, nem viszony.
Ez a lelkek rabló játéka, az bizony!
Mégis akarom, bár tudom, értelmetlen.
Megint kíváncsiság fogságába estem.
Bontogatás, feltárás-öröm hoz lázba,
a nemesnek hitt tartalom megkapása,
s bár tudom azt, soha fel nem nyithatom,
Mégis újra és újra próbálkozom.
Tudom azt is, nincs benne érték semmi,
de izgalmas játék. Egyszerűen ennyi!
Erőpróbálgatás minden ily alkalom,
győzni akarás diadalérzete hajt, s hagyom.
mert „Homo ludens”-nek lenni jó nagyon

MEGVILÁGOSODÁS

Mit hatvan évig úgy neveztem: szerelem,
megismerés játékszenvedélye volt csupán.
Boncoltam, elemeire szedtem a másikat,
miközben részekre hullottam bután.
Végül olyanná lettem,
amilyennek hitte, hogy vagyok.

Lélekrablás célzatú volt minden kapcsolat
Legrejtettebb lényeg, érték keresése.
S minden kevés volt, semmi sem elég,
és mindeniknek fájdalmasan lett vége.
A szakítás tépett, tört, semmisített,
elvitt belőlem érzelmeket,
mégis kerestem tovább, hittem megszállottan,
ám sosem találtam meg komplementeremet.

MINDEN KAPCSOLAT MÁS

Nem az vagyok, akinek képzelsz.
Nem az vagyok, akinek mond más.
Üres lap vagyok kezedben,
S általad lesz majd rajta írás.

Amiket feltársz, előhozol,
amit sikerül meglátnod bennem,
azzal írd tele az üres lapot,
s az leszek, amit alkotsz belőlem.

Érintettél nyitott lélekkel.
Lettem, amilyennek megírtál.
Alkottál ezer arcomból egyet.
Új kapcsolat, új alakot formál

Lehoczky Győző

Úgy szeretnék..

Úgy szeretnék ismét
Kicsi gyerek lenni,
Duna homokjában
Kavicsokat szedni

Játszani a vízzel
Széllel és a hóval
Virágok közt
A lepkefogóval.

Nézni a zöld béka
Tapadó kis ujját,
Bicskával faragni,
A letört fűzfa ágát

Újra gyermek szemmel
Nézni a világot,
Új csodának látszó
Sok-sok furcsaságot.

Ha feledni tudnám
A sok szörnyűséget,
Amit az ember tett,
A könyörtelen végzet.

Arcomon a ráncok
Mint éveim, gyűlnek,
Látás, hallás romlik,
Izmaim gyengülnek...

Több mint hetven éve,
Hogy tudattal élek.
Ha újból kezdeném
Mit is tennék véled?

Régi úton járnék,
Vagy újat kersesnék?
Álmokat, vágyakat
Lelkemből kivetnék?

Vagy a mának élnék,,
A jónak, a gyönyörnek?
S tapsolnék a végnek,
A közeledőnek?

Vagy a könnyű részét
Nézném a világnak,
Hogy a nehéz sorsnak
Hetykén fittyet hányjak?

Nem tudom mit tennék,
De azt tisztán látom,
A régi utamon
Járnám a világom...

Balatonszéplak,
1980. augusztus

Petrik István

Ott maradsz...

Valami egyszerűen szépet.
Nagyon szeretni egy népet.
Szeretetből építeni házat.
Szívedhez ölelni a tájat.
Valahogy megfogni a csendet.
Elfogadni a világrendet.
Fonalat fonni a fényből.
Példát mutatni erényből.
Tanulni madárbeszédet.
Észre venni minden szépet.
Kavicsban, cseppben, levélben...
Betű lenni isten nevében.
Nézni az idő pergő homokját.
Felfedezni ősidők romját.
Úgy tervezni, hogy minden jó lesz.
A nagy hegyekben gyolcsfehér hó lesz.
Nyílik a bodza az erdőszélen.
Ott maradsz Isten szívében!

2021.07.08. B.t.

Haza

Enyém az egész,
no meg a maradék.
Száz év magányunk
százéves haladék.
Határon innen
és túl a határon...
A Himnusz a szívemben,
a Szózat a számon.
Élek rendületlenül,
áldásra várva.
Talpalatnyi földem
a lelkembe zárva.
A Dunának, az Oltnak,
a jövőnek, a voltanak
egy lehet hangja...
A Fehér-szőke Tiszának
virágos a habja.
A maradék az enyém.
Sajog a levágott.
A háborút gyűlölöm,
a „béke” megártott.
Enyém az egész.
Örökre az marad.
Enyém Dévény, Ungvár,
Kolozsvár és Arad.
Maradékot hagytak.
Kérdek a világot...
A gyökerekről miért
téptek le virágot???

2021.02.09. Besenyőtelek

Örökség

Mindannyian bevallhatnánk, igen, mi, mindannyian kedves embertársaim, hogy nagyon szeretnénk az elmúlásunk után még egy csöppet elidőzni ideát és betekintést nyerni, mi történik "azután", legalábbis közeli hozzátartozóinkkal, így leszármazottainkkal, szeretteinkkel – illetve a nagy halom lommal, amit örökségként hagy maga után földi porhüvelyünk.

Úgy képzelhetnénk, hogy a Szaturnusz körgyűrűjének peremén ülve hintáztatjuk lábunkat és közben lenézünk – fájdalmasan – cuccainkra, hogyan civakodnak rajta azok, akik majd csak később kerülnek az átmeneti állapotba, itt, kint, az Univerzumban, félúton a végső béke áldott megnyugvása felé. De mondjuk, itt várhatnánk be párunkat is.

Van-e vajon ilyen lépcső még, ahonnan visszanézhetünk?

Bízom benne, hogy igen, mivel hallottam egy szép történetet arról, miként esett meg egy minta testvérpár örökségének elosztása.

Ezt szeretném elmesélni néhány bővített mondatban, úgy érzem, nem minden tanulság nélkül.

Éva és Edit, vagy ahogyan szüleik becézték őket kicsi koruktól fogva: Vica és Ditke; két rendkívül élénk és fogékony pici lány volt, a legnagyobb egyetértésben és szeretetben nevelkedtek egy közösségben, közel a fővároshoz. Szüleik arra tanították őket, hogy mindenben osztozzanak egyenlően, s ezt odáig fokozták ők maguk, hogyha mondjuk a nagyobbik, Vica leütötte a térdét, s kapott a sebecskéjére egy kis kötést, Ditke, a kicsi is odatartotta apró lábát: "Nekem is páj!" mondta, sírásra görbülő szájjal. Természetesen ő is kapott egy szép ragasztást oda, ahova képzelte a betegséget. Utána elégedetten leültek a kispadra és elfogyasztották a minikettejük számára fájdalomdíjként kiutalt fél-fél édes almát. Csócsálás közben összemosolyogtak, mert már nem "páj", ugye. De mindig mindenben támogatták és segítették, bátorították egymást. Ahogyan cseperedtek, az iskola, gimnázium sem jelentett számukra mumust - kitűnő tanuló volt mindkettő, majd természetesen következett az egyetem, melyet szintén rátermetten, kiváló

eredményekkel végeztek. Pedagógusok lettek, férjhez mentek, gyermekeik születtek, de a közöttük működő testvéri szeretet mindenben megmutatkozott, sok apró sőt nagyobb örömet is szereztek egymásnak. Talán a családban lévő görög, déli vérvonal tette, de a szeretet és lelkesedés, amellyel a másik iránt viseltettek, soha nem tette őket kimértté, viszont mégsem ösztönözte őket egyszer sem versengésre.

Eljárt az idő, szüleik egymás után elhunytak. Az édesapa később, de mivel semmilyen akadályt sem szeretett volna gördíteni a nővérek útjába az örökséget illetően – egy ház, nagy telekkel, sok ingóság – még életében kettejükre iratta ajándékként az ingatlant, hogy halála esetén ne kelljen hosszan várakozni a közjegyzőre. Azon túlmenően úgy gondolta, hogy ne a gyermekei fizessék a vaskos eljárási díjakat, ő maga rendezett minden számlát.

Nagyon idős volt édesapjuk, amikor meghalt.

A házat hamar eladták, azonnal jelentkezett rá az egykori polgármester, aki történetesen a szomszédban lakott, gyermekkori jó barátjuk volt.

Maradtak az ingóságok. Vicus mélyet sóhajtott és egy szuszra a következőket hadarta hugának:

– Ditke, annyira szeretném, ha egy, azaz egyetlen napot szánnánk arra, hogy kiürítsük a házat. Azt hiszem, elég lesz, hogy kipakoljunk, mit gondolsz?

– Rendben, szerintem jó az ötlet. Most szombaton, ha ráérsz, rendezkedhetünk.

– Akkor szombat. Vigyük a fiúkat is.

– Persze – bólintott Ditke.

Közeledett a szombat. Még egy gyors telefont váltott a két nővér, hogy legalább egy hevenyészett listát állítsanak össze a nagyobb berendezési tárgyairól, bútorokról. Vita nem alakult ki, úgy illettek egymásba az igények, mint a fogaskerekek.

Szombaton reggel találkoztak a házban.

Szép idő ígérkezett, az udvarra is ki lehetett vinni sok holmit. Ami előre nem várt nehézséget jelentett, az az volt, hogy takarítani is kellett éppen eleget. A két asszony olajozottan mozgott és a legnagyobb harmóniában göngyölte föl a feladatokat.

Mindent bepakoltak a bútorszállítóba, Ditke máris búcsúzott, miután az utolsó simításokat a konyhán Vica férje, Lajos vállalta

magára, aki közben visszament a házba.

– Boldog vagyok, hogy ilyen jó testvérem van - mondta Vica Ditkének, s búcsúzóul mosolyogva megölelték egymást.

– Ez a mi legnagyobb örökségünk - intett és indult is Ditke, mert a férje már sürgette, mentek.

Vica visszafordult a házba. Lajos a konyhában éppen rágyújtott a pipájára, szipákolva mutatott az ablakpárkányra.

– Itt maradt a sótartó.

Való igaz, kétrészes, szimmetrikus, üveg sótartó, úgy százezer éves árválkodott az ablakban.

Felesége nyomban válaszolt:

– Jaj, hát majd megkérdezem Ditkét, kéri-e. Ha nem kell neki, jó nekem is. De ma már annyi döntést hoztunk, majd elosztjuk ezt is valamikor, most már nem. Azt mondtuk, ma mindent rendezünk – sóhajtotta fáradtan Vica és férjével befordultak a konyha belseje felé.

Ekkor furcsa kis hangot hallottak az ablak irányából.

Válluk fölött hátrapillantottak...

Olyasvalami történt, amitől Lajos bátyánk erőteljesebben szítt a pipáját, Vica pedig az ámulattól kikerekedett szemekkel, hitetlenkedve nézte az utolsó, elosztásra szánt kis konyhai eszközt.

Az Univerzum szép öngölt rúgott.

A sótartó pontosan a felezővonala mentén kettéhasadt, két tökéletesen egyforma részre.

Ugyanekkor megürült két ülőhely a Szaturnusz peremén...

Bocsáss meg.

Sikítok, dühöngök,
Tehozzád üvöltök
Hatalmas Istenem,
Egyebem nincs nekem.
Krisztusi kincseken
Osztozunk testvérek,
Ajkunkon egy ének:
Dicső vagy, ítélj meg!
Dicső vagy, ítélj meg!

Mint örököstársak,
Szellemben bátrak
Hogy legyünk,
Légy mindig velünk!
Szent Szellemed által
Végezzünk a váddal,
S megbocsássunk az ellenségnek,
Így szól az ének:
Az Krisztusi természet!
Az Krisztusi természet!

Angyal

Rég múlt, amikor megszülettem, sötét volt a világ.
Tudtam, egy angyal várja létem, Ő lesz az én Mamám.
Aztán, ahogy a karjába zárt, felismertem én.
Róla szól a dal, mely dobban szívem rejtekén.

Angyal szállt le a Földre, vele az élet gyönyörű szép,
ha bánat borul szívedre, vigasztal téged, ad új reményt.

Gyermekesztendők elröpültek, felnőtt vagyok már.
De Ő angyként őriz engem, bármerre is jár.
Ma is, mikor karjába zár, biztosan tudom én,
Róla szól a dal, mely dobban szívem rejtekén.

Angyal szállt le a Földre, vele az élet gyönyörű szép,
ha bánat borul szívedre, vigasztal téged, ad új reményt.

Köszönöm az elmúlt éveket!
Óvja Isten minden léptedet!
Rólad szól a dal, míg élek, szívem rejtekén...
Mama, a világ Tőled ilyen szép!

Nyári tábor

A lányok Budapestről érkeztek, a fiuk Oroszlányból a kéthetes nyáritáborozásra, Balatonalmádiba. Szakmunkás tanulók voltak, tizenöt évestől, tizennyolc évesig vegyesen. A tágas udvaron sorakoztak fel a zászlófelvonáshoz, aztán házirend, napirend ismertetés és a szobák elfoglalása. Kata, Angéla és Sára, jó barátnők voltak, örültek mert sikerült hármuknak egy közös szobát elfoglalni. Jó időt fogtak ki. A balatonparti táborban sok fürdéssel napozással telt az idő és voltak vetélkedők, meg mindenféle játékokat találtak ki a tanárok. Este valamelyik fiú gitározott az udvaron és közösen énekeltek, vagy a klubszobában zenét hallgattak és táncolt, aki akart. A fiuk a lányokat nézegették a lányok pusmogva, nevetgélve a fiukat. Ismerkedtek barátkoztak. Néhány nap alatt kialakult ki kinek tetszik és azok aztán igyekeztek egymás társaságában tölteni az időt, napozással, csónakázással, fürdéssel. Melegek voltak az éjszakák is, a három lány mindig nyitott ablaknál aludt, csak a redőnyt engedték le valamennyire.

Egyik éjjel már aludtak, amikor Kata arra riadt fel, hogy egy rózsa-csokor esik a feje mellé a párnára, valaki térdel az ágya mellett, valamit suttog, és szájon csókolja. Éles füttyszó hallatszik kintről, a fiú felpattan az ágya mellől és kiugrik az ablakon. Akkor vette csak észre, hogy valamelyik barátnőjének is volt látogatója, mert az is mászik ki az ablakon a másik után.

Hirtelen lámpák gyulladnak fel az udvaron, futó lábak dobogása hallatszik, valaki kiabál, aztán csend. A lányok izgatottan tárgyalják, alig fogják fel mi is történt. Csak nehezen alszanak el. Másnap reggel a sorakozónál az udvaron napirend hirdetés után azt mondja a táborvezető, hogy a fiúk ne másszanak éjjel a lány hálósobák falára, mert akit észrevesz az haza lesz küldve. Többen kuncognak, az érintettek, a lányok is, csak ártatlan szemekkel néznek. Napközben meg bejött a táborba néhány helybeli lakos, hogy panaszt tegyenek a letarolt virágoskertjük miatt. Múltak a napok a második hét már gyorsan eltelt. Az utolsó reggel leeresztik a

zászlót az udvaron, szomorkás búcsúzkodások, integetés a buszból. Mindenki visszatért a régi életébe. Még néhány levélváltás aztán elmaradnak a levelek és egyre halványuló bolondos kis emlék, aztán már emlék sem a tábor. Tizenöt év múlva Kata a lánya iskolájához ballag, nem siet, sok idő van még a kicsengetésig, mert kicsit korán indult el. Meg áll néha egy kirakat előtt nézelődni. Egyszer csak szembe találja magát az egykori rózsás, csókos fiúval. A férfi is rögtön ráismert. Megörlődnek egymásnak, beszélgetnek. Férj, kétgyerek, feleség, három gyerek, munka, sorolják. Aztán kis ideig csak nézik egymást mosolyogva. A feledés homályából most előkerül, pontosan emlékeznek a nyáritábor minden napjára, de valahogy egyikük sem beszél róla.

Anyám éneke

Anyám egész nap énekelt,
miközben tette a dolgát.
Mosott, varrt, vacsorát főzött,
gyúrta, sodorta a tésztát.
Néztem ahogy ütemesen
siklik a keze a nyújtófán,
és hallgattam az énekét.
Én gyerek voltam, Anyám fiatal.
Egyszer vidáman szólt a nóta,
máskor meg olyan bánatosan,
hogy én is elszomorodtam.
Aztán más idők jöttek,
elteltek az évtizedek, én felnőttem,
Anyám megöregedett.
Nézte a tévét, hallgatta a
politikusokat a rádión.
Már sokkal többet tudott
a világról és
soha többet nem énekelt.

Az aranyos veréb

A rekkenő hőség elől bemenekült a ház hűvösébe. A pitvar simára sikált agyagpadlóján még halványan látszottak a vizesnyolcasok nyomai. A kiskamrába ment. Ott sosem keresték. A padlásfeljáró széles deszkafokaira ülve nyugodtan nézelődhetett. A kis ablakon kinézve láthatta az ólakat, a baromfiudvart és a pajta mellett majdnem az egész udvart figyelhette. Egészen a kazlakig. Igaz, a szalmakazal nem látszott az istálló mögött, de láthatta a megfontolt lassúsággal monoton egymásutánban érkező ökrös szekereket. Meg ahogy a búzakévékből a szekérről az új kazlat rakták. Az asztagot. Csütörtökre várták a cséplőgépet, egész nap jöttek-mentek a szekerek. Csak déli harangszókor álltak egy kicsit, levették a kalapot és elmondták az Úrangyalát. Azután az almafa alatt ettek valamit az emberek. Hatalmas, minden fánál magasabb fa volt az: a kerek-édes-alma fája. Az árnyékában ültek. Körben.

Eszébe jutott, hogy a hátsó kis szobában ott vannak a játéakai. Városi kisfiú volt, életében először távol otthonról, rokonoknál, falun. A ruháin kívül csak egy kisautó, meg a füzetei, ceruzái emlékeztették a megszokott otthonra. Meg az apjától kapott vázlatfüzet és vízfesték készlet. „Rajzolgass, festegess, ha kedved tartja.” Már többször nézegette, kinyitotta, becsukta a spirálos füzetet. Szokatlan volt, nem álló téglalap alakú, mint a többi iskolai irkája, hanem fekvő. És spirálos. Ebből ki lehetett tépni a lapokat. A kicsit rücskös, jó vastag papírlapjait. A vízfesték gombjai meg nem voltak beragasztva a dobozba. Egyszerű fadobozban voltak és ha nem vigyázott, vagy megrázta, zörögtek benne. Unokabátyja be akarta ragasztani a gombfestékeket a helyükre, de nem engedte meg neki, mert mindegyik alján írás volt. Már jól tudott olvasni, de nem mindent értett. A festékek neveit. Titokzatos nevek is voltak közöttük. Jó, van lámpakorom fekete, berlini kék, meg párizsi kék. De miért cinóber a fűzöld, és miért krómoxid a haragos zöld? És ha a cinóber zöld, akkor miért cinóber a piros is? Voltak egyszerűen érthetetlen nevek, mint az okker, azután szépek, mint a kármin, furcsák, valamire emlékeztetők, mint a kadmium és olyanok, amelyeket csak félig értett, mint az égetett sziena. Azt meg egyáltalán nem értette,

hogy a berlini kék mellett másik kedvenc színe, a csokoládébarna miért természetes umbra. A tizenharmadik festék, egy arany, az meg semmiképp nem illeszkedett bele a két sorba. Néha már bánta, hogy azt kikönyörögte ráadásnak. De azért tetszett neki. Titokzatosnak látta. A csillogó szemcséit.

Később átszaladt a pajtába. Most nem áll ott a szekér, csak a hintó és oldalt a szecskavágó. Ahhoz nem szabad nyúlni. Pedig roppant érdekes a nagy kerekét meghajtani. A kések veszedelmesen pörögnek. Még a kukoricaszárat is elvágják. Baloldalt kis ajtó vezetett az istállóba. Átellenben meg volt egy kis kamra, vagy inkább műhely. Ajtaja mindig nyitva. Csupa érdekes szerszám, szerkenyű és barátságos olajszag. A szekér helyén nagy csapat veréb ricsajozott, a lehullott búzaszemeken marakodva. Ahogy a futó fiú kibukkant a fal sarka mögül, a verébraj fölrebent és eszeveszett kavargással menekült. A kavarodásban viszont egy madárka a műhelybe tévedt. Csak be kellett utána csukni az ajtót és máris volt egy madara.

Állt az ajtó mellett, még mindig a kilincset fogva. Sima fekete vas-kilincs. A veréb meg vele szemben, fent, a polc tetején. *Most már lesz egy igazi madaram is.* Mindenki mozdulatlan.

– Aranyos veréb – suttogta, – ne félj. Nem bántalak, ne félj.

De nem mozdult. Sem a fiú, sem a veréb. Az ablak előtt lassan elvonult egy kévékkel megrakott szekér. A váratlan zajra, a nagy nyikkanó tömegre megrebbent és felröppent a veréb. Hangosan csipogva röpködött ide-oda. Neki az ablaknak. Újra meg újra. Amikor elfáradt, leült, vagyis inkább lepottyant a gyalupadon lévő egyik szerszámkupacra. A fekete és a vörös löporos zacskók mellé. A fiúk mesélték, hogy a falu határában, valahol az erdőn, a Galamboson túli dombon volt még tavaly is egy lelőtt amerikai repülő roncsa, ott gyűjtötték a löport, vagyis a géppuska töltényeket. Azokból is volt a sublót fiókjában egy pár, és hiába voltak nagyon szépek és fényesek, ahhoz sem volt szabad hozzányúlania. Meg a már kiszedett löporhoz, meg a töltényhüvelyekhez sem. Pedig tudta, melyik gyutacsot sütötték már el, és melyik „éles”. Rendes kisfiú volt, jó gyerek, akkor sem piszkálta, amit megtiltottak, ha senki sem látta. Közben a kis veréb újra felröppent és megpróbált az ablaküveg osztólécében megkapaszkodni. A fiú lassan közelebb lépett.

Óvatosan. De hiába minden óvatosság: a rémült madárka addig vergődött, míg végül elfáradva újra leesett. Akkor már ott állt a fiú is mellette, megigézve nézte a tátott csőrrel pihegő verebet.

– Tojó, mert nem szürke a bögye – állapította meg.

Azután egy hirtelen mozdulattal leborította a kék munkáskabáttal.

– Jó, hogy a Vince itt hagyta. Szerencse.

Egy darabig semmi sem történt. Nem mozdult. Bizonytalanul álldogált, érezte, hogy a lábán viszket a szúnyogcsípés. Megvakarta. Félt, hogy a verébnek baja esett. Mert az hallgatott, most bezzeg nem csipogott. Óvatosan tapogatva kereste a kabát alatt. A tollához ért, de mielőtt tovább mozdulhatott volna, az megcsípte az ujját.

– Ó, a rosseb! – ezt már itt tanulta. Tudott cifrábbakat is, de csak ijedtében, vagy felháborodásában szaladtak ki a száján.

Markában elfért a kis madár. Senkivel sem találkozott, amíg viszsza ment a házba. A padláslépcsőn ülve vigyázva áttette a bal kezébe. Elmosolyodott, mert eszébe jutott a tornatanár magyarázata a helyes kéztartásról. Úgy fogta a kezébe, ahogy a nyújtó rúdját kellett: felső madárfogással. Csak most finom, puha tapintású, meleg kicsi jószág volt a markában. Érezte, ahogy a szívecskéje szaporán dobogott. Pedig amúgy mozdulatlan, nyugodt volt.

– Mi legyen veled, aranyos kis veréb? – Nézegette, A fekete szemecske körül sárga karika. Nagyon szépnek látta, így közelről. És ragyogó ötlete támadt.

A délután hátralévő része azzal telt el, hogy egy kézzel, bal kezében a verébbel mindent összekészítve, összeszedve és végül kitartóan újra, meg újra próbálkozva kifestette a madarat. Illetve befestette. Először csak a fejét, azután a bögyöcskését, nagy nehezen a lábait, a jércéken gyakorolt módon hanyatt fordítva a megmerevedett madárka hasát és végül, úgy, ahogy a hátát. A legkevésbé a szárnyait sikerült, azokról minduntalan lepergett az aranyfesték.

– Most már tényleg aranyos veréb vagy, – és óvatosan megittatta pár csepp vízzel. Úgy, ahogy Karcsi unokabátyja a gerléit szokta. Amikor bealkonyodott, de még nem volt sötét, és mindenki elment már az udvarról, hátrament az istálló mögé és a kazlaknál elengedte, magasra feldobva elröppentette a verebet. Felrebbent az egész, már-már elcsöndesedett raj, azután hangos csiripeléssel visszaszálltak a kazalra. Csönd lett. Lassan visszaballagott a házba.

Reggel korán ébredt, még harmatos volt a fű, amikor hátrament, hogy megnézzze, megtalálja-e a többi között az aranyos verebet. Messziről hallotta az éktelen ricsajt. Az egész verébraj éppen szánkázott le a kazal oldalán, csiripelve, verdesve, kavarogva. Civalkodtak, verekedtek, szokás szerint. Azután, amikor a közelükbe ért a fiú felrebbentek. Csak egy maradt a földön, mintha őt várná. Tolán itt-ott ismerősen megcsillant a hajnali napfény. Nem repült el, megvárta. Helybenhagyva, holtan. Az aranyos veréb.

Vigyázz

Vigyázz a néma éjszakában
rezzenj a gyanús neszre
s ha kisgyermeked fölsír
felijedve
vedd öledbe
s melengetve mesélj neki
az igazról,

a holnapról, melegről,
a Napról dúdolj neki
(ne gondold, hogy úgysem érti)

s így vigyázz a szívedre
ha hangom hallja megrezzenve

vigyázz, mintha gyermeked lenne
add baráti kezekbe,
hagyd, hogy aki szeret,
melengesse,
mert kevés meleg vagy te magadnak

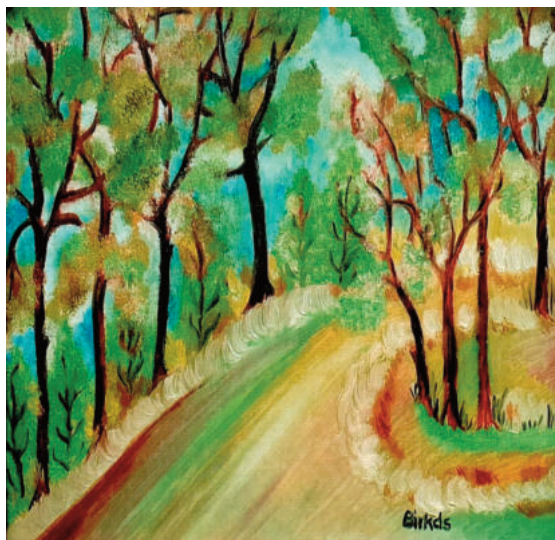
és vigyázz nappal is,
mert az örvény nappal is örvény
(a hazugság nappal is hazugság)
s nem elég, hogy jót akartam.



Fotó: Fajkus József

TÉ-GALÉRIA

Birkás Erzsébet



Erdei út



Napraforgó
virágok

Ilka Gábor



Kitörés



Bátrak



alas poor
nupraptor-small



Hell-small

Kávránné Szedmák Ilona



Nyáridő



Kék rapszódia



Fényességes Adria



Rétségi templom a nógrádi dombok között

Szekér Gizi alkotásai





Bara



Nyárutó

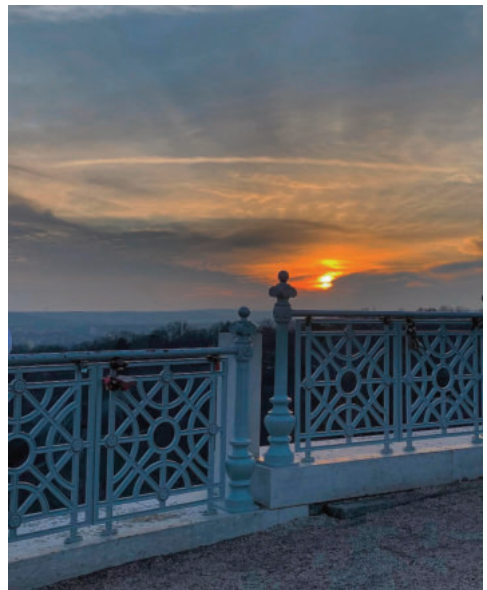
Votin József



Vihar után



Házikó



Művészbarátságos pillanatkép



„A zene hangjai mellett...”
(Kissné Lehoczky Gyöngyi, Gróf Marica, Bogyó) Érd, 2013

Fotó: Fajkusz József

Temesi Éva Irodalmi Kör honlapja:

www.teik.eoldal.hu

Szerkesztőség:

teik.habos@gmail.com